

**PROGRAMA PENTRU OBTINEREA GRADULUI DIDACTIC DEFINITIV
LIMBA ȘI LITERATURA RUSĂ MATERNĂ
PROFESORI
Aprobată prin**

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa pentru obținerea gradului didactic definitiv la limba și literatura rusă maternă se adresează profesorilor absolvenți de învățământ superior de lungă durată. A fost revizuită cu scopul corelării ei cu Planul – cadru de învățământ și curriculum național, înscriindu-se astfel pe coordonatele reformei învățământului românesc.

Această corelare se reflectă totodată atât în formularea tematicii, cât și în cea a bibliografiei.

Programa de față reprezintă în mod echilibrat conținutul științific actualizat, teme intra și interdisciplinare, aspecte teoretice și aplicative, practice și demonstrative.

De asemenea, aceasta include teme care reflectă capacitatea de corelare a didacticii specialității cu cerințele psihopedagogice specifice diferitelor vârste; teme care vizează activitatea extracurriculară și activitatea de consiliere și orientare.

Programa pentru obținerea gradului didactic definitiv cuprinde numai teme obligatorii pentru specialitate și pentru didactica acesteia.

**LIMBA ȘI LITERATURA RUSĂ MATERNĂ
A. PROGRAMA DE LIMBĂ RUSĂ**

Obiective. Programa își propune să reia, pe plan superior, informațiile de bază acumulate în timpul studiilor universitare, dându-le o orientare didactică mai pronunțată, astfel încât să se asigure consolidarea competenței în specialitate la *nivel teoretic*: asimilarea conținutului științific propriu disciplinei predate; realizarea corelației intra-, inter-, și pluridisciplinare; prelucrarea, actualizarea, esențializarea, ilustrarea, reprezentarea și dezvoltarea conținutului; surprinderea valențelor formative ale conținutului; la nivel operațional: formarea competenței de a structura asimilarea conținuturilor; a dirija asimilarea tehnicilor de activitate intelectuală odată cu informațiile, a forma modul de gândire specific disciplinei predate și modul de gândire sistematic, a comunica fluent, expresiv și coerent, a promova învățarea participativă, anticipativă, societală, creatoare.

Conținuturi. Categoriile gramaticale și lexico-gramaticale ale substantivului. Sistemul cazual al substantivului în plan paradigmatic și sintagmatic. Clase de determinanți nominali; particularități de construcție. Paradigmatica verbului: timpuri, moduri, diateze, aspectul verbal și modalitățile acțiunii. Verbe de mișcare unidirecționale și pluridirecționale.

Analiza paradigmatică a propoziției și segmentarea actuală. Structura frazei. Tipurile de frază: fraza formată prin coordonare; fraza formată prin subordonare.

Relațiile semantice în semantica lexicală: polisemia, omonimia, sinonimia, antonimia.

Elemente de analiză a discursului: actele de limbaj: tipologie; enunțuri-tip de realizare a diferitelor tipuri de acte; tipuri de discurs / text: epistolar, descriptiv, narativ, incitativ, argumentativ - caracteristici generale, moduri de structurare în perspectiva aplicațiilor didactice.

NB: Pentru toate subiectele de mai sus, se va acorda o atenție specială dificultăților de achiziție specifice elevilor români; subiectele vor fi tratate în special din perspectiva aplicării la clasă.

Bibliografie:

Feodor Chirilă, *Русский язык и русская культура*, Editura Fundației România de Măine, București, 2000.

Feodor Chirilă, *Limba rusă contemporană. Sintaxa frazei*, Editura Universității București, 1997.

Ivan Evseev &, *Limba rusă contemporană*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983.

Mircea Gheorghiu, *Limba rudă contemporană. Morfologie*, Editura Universității București, 1995.

Feodor Chirilă, A. Ivanov, R. Chivescu, S. Wolf, *Dicționar tematic rus-român. Termeni și sintagme*, Editura „Ararat”, vol. I-II, București, 1998.

Chirilă F., Ivanov A., Olteanu T., *Probleme de dialectologie. Graiuri rusești- lipovenеști din România*, EUB., 1993

B. PROGRAMA LA LITERATURA RUSĂ

Obiective. Programa de literatură rusă insistă asupra consolidării competenței culturale, precum și asupra noilor orientări din câmpul literaturii, oferind profesorilor o gamă largă de modele de interpretare a faptelor de cultură și civilizație cu strictă incidență didactică.

Conținuturi. Repere în literatura rusă a sec. al XIX-lea. Efervescența prozei realiste. Diversificarea romanului rus din punct de vedere tematic, tipologic și al structurii ca specie literară. Romancieri de rezonanță universală: I. S. Turghenev, F. M. Dostoevski, L. N. Tolstoi, A. P. Cehov. Creație poetică: A.S. Pușkin, N. A. Nekrasov, F.I. Tiutcev. Dramaturgie: N. V. Gogol, A. N. Ostrovski.

Folclorul și tradițiile rușilor lipoveni.

Bibliografie:

Русская литература от «Слово о полку Игореве» до наших дней, Москва, 1995.

Feodor Chirilă, A. Ivanov, V. Jercea, *Limba și cultura rusă*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2002.

Șoptereanu, Virgil, *Istoria literaturii ruse de la sfârșitul sec. al XIX-lea - începutul sec. al XX-lea*, Editura Universității București, 1982.

Bălănescu, Sorina, *Dramaturgia cehoviană - simbol și teatralitate*, Editura Junimea, Iași, 1983.

Феодор Кирилэ, *История и традиции русских-липован* (Istoria și tradițiile minorității rușilor lipoveni), Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006.

C. PROGRAMA LA DIDACTICA LIMBII RUSE

NOTĂ DE PREZENTARE

În ceea ce privește didactica limbii ruse (materne) programa urmărește, împreună cu disciplinele pedagogice, perfecționarea pregătirii metodice a profesorilor în vederea sporirii eficienței predării limbii ruse ca limbă maternă în învățământul gimnazial, contribuie într-o viziune integratoare alături de cursurile de limbă, literatură și civilizație, la desăvârșirea competenței lor profesionale.

Obiective. Programa urmărește formarea competențelor metodice de a asimila conținutul didacticii de specialitate, a adapta și dezvolta conținuturile în situații educaționale specifice, a înțelege obiectivele actuale ale predării limbii ruse, a înțelege raporturile între disciplinele psihopedagogice și didactica de specialitate, a analiza și decide modul de aplicare a teoriei didactice în situații educaționale specifice, a proiecta activități școlare și extrașcolare adecvate - control, evaluare și reglare-autoreglare, a forma la elevi capacități de cooperare, comunicare, gândire creatoare, control, autoapreciere și autoreglare etc., a forma și dezvolta la elevi motivația pentru învățarea limbii ruse literare.

Conținuturi. Obiectivele învățării limbii ruse conform Curriculum-ului Național actual. Formarea competențelor de receptare a mesajului oral și de exprimare orală; formarea competențelor de receptare a mesajului scris și de exprimare înscris. Achiziții în domeniul elementelor de construcție a comunicării: fonetică și ortografie; lexic; gramatică. Tehnici de transmitere și fixare a cunoștințelor de limbă; Formarea și dezvoltarea creativității la lecțiile de limba rusă. Valențele formative ale jocurilor didactice. Elemente de cultură și civilizație; achiziții în domeniul valorilor și atitudinilor. Tehnici de evaluare. Planul de lecție - cadru de activitate didactică.

Bibliografie

- Marinescu, M., Feodor Chirilă, *Metodica predării limbii ruse*, Editura Universității București, 1993.
Акишина, А.А., *Учимся учить*, Москва, 1997.
Feodor, Chirilă, *Traducerea ca procedeu eficient în predarea limbilor străine*, „Limbile străine în școală”, vol. II, 1986, p.34-39.
Feodor Chirilă, *Проблемы интенсификации обучения русскому языку в румынской школе*, în vol. „Filologie rusă”, XV-XVI, Editura Universității București, 1998, p.299-309.
Feodor Chirilă, *Поиски нового концептуального подхода к обучению русскому языку*, în vol. „Filologie rusă”, XVII, Editura Universității București, 1999, p. 357-37.